

Následující 3 texty pojednávají o faktorech a důsledcích populační exploze ve 20. století, do té doby nevídaného jevu.

Rozdělte se do tří skupin. Rozdejte do skupin namnožené kopie jednoho ze tří textů.

- ◆ Žáci nejprve vyberou otázku, na kterou text odpovídá.
- ◆ Následně doplní chybějící slova ve správném tvaru.
- ◆ Nakonec si do sešitu vypíší nejdůležitější body textu.

Přeskupte třídu tak, aby v nové skupině byl alespoň jeden zástupce každé z předchozích skupin.

- ◆ V nových skupinách žáci kontrolují, zda přiřazení otázek k textům provedli všichni členové správně. Pokud si myslí, že přiřazení není správné, vnesou klíčové argumenty.
- ◆ S pomocí svých poznámek se pokusí ostatním členům skupiny vlastními slovy převyprávět svůj text. Odpovídají jeden po druhém na všechny 3 otázky tak, aby si ostatní členové mohli odpovědi stručně zapsat.

Vyberte k textu správnou otázku:

- ◆ Jaké faktory přispěly k výraznému nárůstu světové populace během 20. století?
- ◆ Jak pokroky ve zdravotnictví a technologiích ovlivnily nárůst celosvětové populace během 20. století?
- ◆ Jaké byly důsledky rychlého populačního růstu ve 20. století?

Doplňte text slovy ve správném tvaru: antikoncepce, hygiena, rodiny, systém, zdravotnictví

Klíčovou roli v růstu světové populace hrály zlepšené podmínky ve _____, zvýšená produktivita zemědělství a inovace v technologiích.

Pokroky ve zdravotnictví, _____ a výživě významně snížily úmrtnost na celém světě. Vývoj vakcín, antibiotik a inovativních lékařských postupů hrál klíčovou roli při snižování kojenecké úmrtnosti a prodloužení délky života.

Zavádění výnosných odrůd plodin, efektivní zavlažovací _____, či používání hnojiv a pesticidů zvýšilo produkci potravin a přispělo k nasycení rostoucí populace.

Ekonomický růst a zlepšující se životní úroveň umožnily přístup ke vzdělání, zdravotní péči a výživě. S lepšími životními podmínkami a vyššími příjmy měli lidé tendenci mít větší _____, což přispívalo k růstu populace. Důležité je podotknout, že ve druhé polovině 20. století tento trend nepokračoval díky zvýšené dostupnosti _____, měnícím se společenským normám a větším příležitostem ke vzdělání a zaměstnanosti žen.

Vyberte k textu správnou otázku:

- ◆ Jaké faktory přispěly k výraznému nárůstu světové populace během 20. století?
- ◆ Jak pokroky ve zdravotnictví a technologiích ovlivnily nárůst celosvětové populace během 20. století?
- ◆ Jaké byly důsledky rychlého populačního růstu ve 20. století?

Doplňte text slovy ve správném tvaru: *antibiotikum, délka, epidemie, technologie, úmrtnost*

Pro snížení úmrtnosti, zvýšení průměrné _____ života, zlepšení zdraví matek a dětí, zajištění potravinové bezpečnosti a prevenci nemocí sehrál pokrok ve zdravotnictví a technologiích zásadní roli.

Vývoj vakcín, _____, diagnostických nástrojů, sanitárních a hygienických postupů a inovace v léčebných postupech sehrály zásadní roli při snižování míry úmrtnosti. Dětské nemoci, infekce a _____, které dříve způsobovaly vysoký počet úmrtí, byly více pod kontrolou nebo zcela vymýceny, což vedlo především ke snížení _____ kojenců a malých dětí. Délku lidského života také prodloužil, kromě lepší zdravotní péče, i přístup k lékařským službám. Uplatňování pokroků v porodní a perinatální péči významně snížilo úmrtnost matek a kojenců.

Zelená revoluce, což je soubor nových _____ využívaných v zemědělství, zvýšila výnosy plodin. Dramaticky se zvýšila produkce potravin. Šlechtěny byly odrůdy plodin s vyššími výnosy, zaváděny byly efektivní zavlažovací systémy či používání umělých hnojiv a pesticidů. To pomohlo nasýtit rostoucí populaci.

Vyberte k textu správnou otázku:

- ◆ Jaké faktory přispěly k výraznému nárůstu světové populace během 20. století?
- ◆ Jak pokroky ve zdravotnictví a technologiích ovlivnily nárůst celosvětové populace během 20. století?
- ◆ Jaké byly důsledky rychlého populačního růstu ve 20. století?

Doplňte text slovy ve správném tvaru: *migrate, porodnost, stěhování, veřejný, zvýšení*

Urbanizace, tedy _____ z venkova do měst, pomohla při hledání zaměstnání a lepších životních podmínek, na druhou stranu přinesla přelidnění měst, vznik chudinských čtvrtí, neúměrnou poptávku po veřejných službách a tlak na nedostatečnou infrastrukturu.

Populační růst ovlivnil strukturu a dynamiku rodin. Díky klesající _____ a vstupu žen na pracovní trh došlo ke změnám v genderových rolích, velikosti rodin či mezigeneračních vztazích.

Rostoucí populace dále vytváří tlak na _____ služby. Státy musejí zajistit zdravotní péči, vzdělávání nebo bydlení, tím se zvyšují veřejné výdaje, zdanění a nároky na organizaci sítě sociálního zabezpečení.

Nárůst počtu obyvatel přispěl ke _____ produktivity a hospodářského růstu, neboť více obyvatel znamená vyšší poptávku, a tím i příležitosti pro tradiční i nová průmyslová odvětví. Zároveň však rostoucí populace vyvíjí neudržitelný tlak na přírodní zdroje a v důsledku toho degraduje a devastuje životní prostředí.

V neposlední řadě roste _____, díky které se prolínají kultury. Vznikají tak multikulturní společnosti, jež se však musejí potýkat s otázkami asimilace, identity a sociální soudržnosti.